Smith Premier

Malli N:o 10

Kirjoitus näkyvissä

O./Y. Systema A./B.
(C. Mannerheimin Konttori 1887—1909)

Smith Premier

Malli N:o 10

Kirjoitus näkyvissä

Ensimäinen suuri edistysaskel kirjoituskoneitten rakennuksen alalla oli Smith Premier kirjoituskoneen ilmestyminen.

SMITH PREMIER Malli N:o 10.

Ylläolevassa kuvassa on kone varustettu desimaalitabulaattorilla ja sarekkeentapaajalla.

Toinen suuri edistysaskel on Smith Premier Malli N:o 10.

Kahdenkymmenen vuoden

menestyksellinen työskentely, jolla ajalla noin 350,000 tai 400,000 Smith Premier konetta on ollut käynnissä, on tehnyt tämän viimeisen Smith Premier mallin saavuttamisen mahdolliseksi.

Jokainen osa on valmistettu mitä suurimmalla tarkkuudella ja vasta huolellisen tarkistuksen suoritettua pantu koneesen.

Rakentajan tarkoitusperänä on ollut yksinkertaisuus — turhia koristeellisia osia, joita koneissa usein tavataan rakenteessa piilevän puutteellisuuksien peittämiseksi, tässä ei ole. Kaikki koneiston aremmat osat ovat suojatut.

Kaikki koneen hoitoa varten kirjoittaessa tarvittavat otteet on sovitettu itse näppäimistöön, paitsi ainoastaan rivivälien leveyden vaihtaminen ja vaunun siirto.

Malli N:o 10 edustaa etevän keksijäinsä koko nerokkuutta, muodostaen tieteellisellä pohjalla saavutetun verrattoman koneraken-teellisen täydellisyyden, valituimman tekoaineen ja virheettömän valmistuksen yhtymän — korkeimman saavutuksen kirjoituskoneitten alalla.

VANHEMPIEN SMITH PREMIER MALLIEN HYVINTUNNETUT OMINAISUUDET SÄILYTETTY.

Uudessa mallissa on säilytetty seuraavat laitteet:

Täysi kaksinkertainen suoraviivainen näppäimistö.

Eri näppäin joka kirjasimelle.
Irrotettava kirjoitustela.
Kierrettävä sarekeasteikko.
Kuulalaakerinen vaunu.
Yksinkertainen värinauhan poisto vahapaperille kirjoittaessa.
Takomalla tehdyt kirjasintangot.
Aseteltava rivivälikoneisto.
Täydellinen rivinsulkukoneisto.
Kaksivärinen nauha.
Tasainen, miellyttävä kosketus.

UUSIA LISÄPARANNUKSIA.

Kuulalaakeriset kirjasintangot.
Koneesen liitetty sarekkeentapaaja ja pykälikkökoneisto.
Koneesen liitetty desimaalitabulaattori jarrulaitteineen.
Helppo raaputtaminen.
Vaihdettavat vaunut.
Vasen- ja oikeakätinen vaunun-irrotusvipu.
Edestäpäin aseteltava reunustakehys.
Näkyvissä oleva kirjoitus.
Värinauha suojattu, mahdollisimman vähän näkyvissä.
Vaunu kulkee hammasrattaalla, ilman metalli- tai muuta vetonauhaa.
Nauhan värinvaihto aikaansaadaan näppäimistöltä käsin.
Siirtyilemätön rivivälin asetus mihin tahansa.
Telan vapauttaminen viivotetulle paperille kirjoittamista varten.
Suojattu koneisto, tomun pääsemätön.
Palautuskosketin.
Parannetut reunustapidäkkeet.
Parannettu vaununliikuntakoneisto, nopein mitä on olemassa.

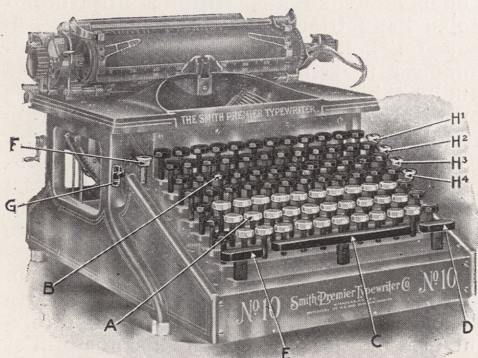
KIRJASINTANKO-KONEISTO.

Mallissa N:o 10 on voimakkaampi kirjasintankokoneisto kuin missään muussa koneessa, jossa kirjoitus on näkyvissä. Kirjasintankoja kannattamassa on kaksi vankkaa jalustaa eli kiskoa, kumpikin yhtenä kappaleena ja valmistettu parhaasta sitkistetystä teräksestä. Koko kirjasintankokoneiston vakavuus riippuu kirjasintankojen kannattimen tukevuudesta; sen seikan on koneen rakentaja ottanut huomioonsa ja sentähden uhrannut erityistä huolta tähän osaan. Kirjasintangot, jotka ovat takomalla tehdyt sitkistetystä teräksestä, ovat kahtena rivinä kiinnitetyt kumpaankin yllämainittuun jalustaan. Kirjasintankojen kuulalaakereissa on $^1/_8$ tuumaiset kuulat, ja itsekukin laakeri on erikseen aseteltava ja tarkistettava. Mallin N:o 10 kirjasintankojalustat ovat kyllin lujat kestääkseen satojen kilojen painon; laakerin kihnauspinnat ja kuulat ovat niin suurta kokoa, hyvää ainetta ja niin koviksi karaistut, että nämä koneen osat voi sanoa milt'ei kulumattomiksi. Näitä laakereita on koeteltu koneellisesti iskettämällä niillä 10 miljoonaa lyöntiä monta vertaa lujemmin kuin tavallisessa kirjoittamisessa, voimatta huomata niissä pienintäkään väljenemisen tai kulumisen merkkiä. Tämän kokeen saattaa pitää riittävänä, kun ajattelee että noilla lyönneillä syntyisi yhtämittaista kirjoitusta 12 engl. penikulman pituinen rivi.

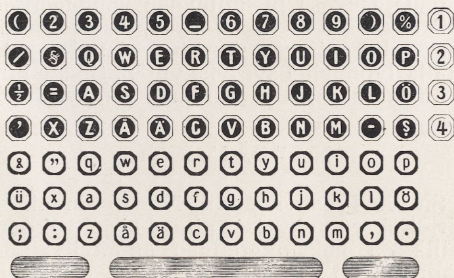
NÄPPÄIMISTÖ.

Smith Premier Malli N:o 10 on ainoa kirjoituksen näkyvissä pitävä kirjoituskone, millä on kaksinkertainen suoraviivainen näppäimistö — eri näppäin joka kirjasimelle. Itse näppäimistöllä, kirjasinnäppäin-

ten alapuolella on sanojen erottaja (C), palautuskosketin (E) ja rivin- eli vaunun-irrottaja (D); vasemmalla sivulla värin-muutto- (F) ja värinauhan poisto- (G) näppäimet (viimemainittu vahapaperille kirjoittamista varten); oikealla sivulla sarekkeentapaajat (H), sekä yläpuolella, jos koneessa on desimaalitabulaattori, sen hoitoon tarvittavat näppäimet.

Kaikki kirjoittaessa tarvittavat otteet suoritetaan näppäimistöltä käsin.

Suoraviivainen, kaksinkertainen näppäimistö.

VAUNU.

Vaunua kannattaa vinoon asetettu alustakisko, jossa on vaunun liikutukseen tarvittavat laakerit. Niissä on kaksitoista $^5/_{16}$ tuumaista kuulaa, joita pitää asemillaan kaksi kiskoa. Vaunu liikkuu suoraan koneen käyttökoneistoon liittyvällä erinomaisen yksinkertaisella hammasvipulaitteella, joka aiheuttaa vaunulle tasaisen ja vakavan käynnin, tehden tarpeettomaksi kaikki juonittelevat, tarttuilevat ja köyristelevät vetonauhat. Vaunu kulkee erittäin kevyesti, äänettömästi ja kun se on kiintonainen eikä yhdistetty mihinkään vaihdelaitteesen, on tämä takeena rivien tarkkuudesta.

Tämä vaunun rakenne aiheuttaa, että Mallissa N:o 10 on kevein ja varmin vaununliikunta, mitä missään kirjoituskoneessa tavataan.

Vaunu irti otettuna.

VAUNUNLIIKUNTA.

Vaununliikuntaan tarvittava voima johtuu jousikomeroon suljetusta käyttöjousesta kahden hammasrattaan välityksellä, jotka käyvät vaunussa olevaan vastaavaan hammasvipuun. Toinen noista rattaista on välittömässä yhteydessä mainittuun käyttöjouseen, toinen taas vaunun liikuntakoneistoon. Tämä kaksipuolinen vaikutus vaunun hammasvivun hampaisiin pitää vaunun ehdottoman vakavana ja hytkymättömässä

liikkeessä, niin että kirjoitus tulee tasaista ja kirjainten välimatka pysyy tarkalleen yhtä suurena.

VAUNUNSIIRTO, RIVIVÄLIT JA PAPERINSYÖTTÖ.

Vaunussa on vaununsiirtovipu sekä oikealla että vasemmalla puolella. Rivivälikoneisto on niin rakennettu, että rivinvaihdossa ei tarvitse tapahtua pienintäkään kumartumista eikä keskeytystä. Paperinsyöttölaitos on niin täydellinen, että helposti voi käyttää minkä paksuista paperia tahansa.

N:o 10:ssä käytetty rivinvaihtokoneisto, joka nykyään muodossa taikka toisessa tavataan melkein kaikissa kirjoituskoneissa, on alkuperäisen Smith Premier koneen rakentajan keksimä. Rivinvaihto ja vaununsiirto tapahtuu itsetoimivasti yhdellä lyönnillä.

KIRJOITUSTELA, RAAPUTTAMINEN JA RAAPPEET.

Irtiotettavaa ja peruutettavaa kirjoitustelaa ei tavata missään muussa kirjoituskoneessa. Siihen on Smith Premierillä patentti. Kirjoitustelan peruuttamisesta on se etu, että raaputtaminen käy helposti päinsä, paperia kiertämättä tai vaunua siirtämättä. Tällä on poistettu yksi kirjoituksen näkyvissä pitävien koneiden suuri haitta. Raappeet putoavat erityiseen telan alla olevaan syvennykseen, joten ne eivät pääse koneiston arkoihin osiin, niinkuin muissa kirjoituskoneissa.

Kirjoitustelan peruuttaminen raaputtamista varten.
Huom. että kirjoitusrivi nyt ei ole kirjoitusasennossa.

IRTIOTETTAVA KIRJOITUSTELA.

Kirjoitustelan irtiottaminen.

Jokainen kirjoituskoneen käyttäjä hyvin tietää, mikä suuri etu Smith Premier koneella on kirjoitustelan irrottamisesta. N:o 10:ssäkin on irrotettava kirjoitustela, s. o. kirjoitustela papereineen kaikkineen voidaan nostaa pois, paperin vähääkään siirtymättä asennostaan. Kirjoitustela on varustettu parannetuilla aseteltavilla paperinohjaajilla, jotka esim. raaputtaessa voidaan kääntää syrjään, sekä paperinsyöttölaitteella, joka ei päästä paperia menemään vinoon. Erityisiä kovia kirjoitusteloja hiilipaperijäljennösten laatimista varten, fakturoimis-(billing)laitteita ja korttipitimiä voidaan N:o 10:een yhdistää niinkuin vanhempiinkin malleihin.

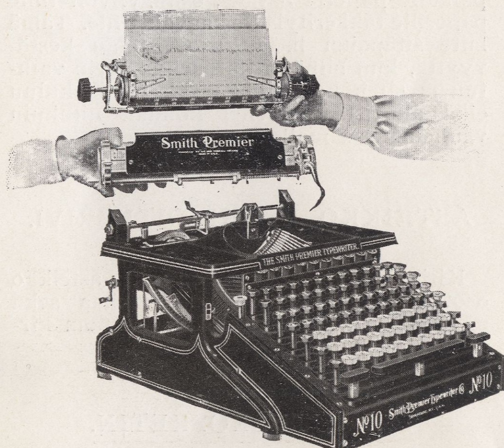
PARANNETUT REUNUSTAPIDÄKKEET JA ASTEIKKO.

Reunusta- ja sarekkeentapaamis-asteikko nostettuna.

Asteikko, millä reunustapidäkkeet ovat, on koneen takapuolella, mutta sen voi nostaa eteensä, jolloin reunustapidäkkeet saa mukavasti asetetuksi. N:o 10 koneella kirjoittajan ei koskaan tarvitse kurottautua koneen takapuolelle mitään asettelemaan tai askaroimaan. Itse reunustapidäkkeet ovat myös parannettua, yksinkertaisemmaksi muodostettua rakennetta.

VAIHDETTAVAT VAUNUT.

Vaunu ja kirjoitustela irrotettuina.

Jos tulisi tarvittavaksi erilevyisiä koneita, esim. erikoisen leveälle paperille kirjoittaessa, niin N:o 10:ssä se käy päinsä samalla koneella, siihen kun voi muutamassa silmänräpäyksessä vaihtaa erilevyisen vaunun. Tarvitsee ainoastaan kiertää kaksi ruuvia auki ja kiinni.

RIVIVÄLIEN ASETUSKONEISTO.

Mallissa N:o 10 on ensinnä n. s. »Yleinen» rivivälien asettaja, s. o. laite, jolla kone voidaan asettaa kolmelle määrätylle eripituiselle rivivälille, sekä sen ohella tilaisuus mielin määrin, hammaslaitteesta aivan kokonaan riippumatta, asetella rivivälit n. s. telan vapauttajalla. Viimemainittua laitetta käyttäessä kirjoittaja on aivan riippumaton telan hammasten määräämistä rivien välimatkoista, joten voi kirjoittaa mille paikalle paperia haluaa, esim. viivoitetulle paperille tahi erityisille kaavakkeille. Tämä laite sitäpaitsi lisää kirjoitustelan kestävyyttä, kun siinä kirjoitusviiva usein vaihtuu ja siten koko tela tasaisemmin kuluu eikä ainoastaan rivien kohdat, niinkuin vanhemmissa malleissa.

ASTEIKKO JA KIRJOITUSRIVI.

Kirjoitustelan laidassa on mitta-asteikko osottamassa kirjoitusrivin paikkaa sekä näyttäjä viittaamassa, mihin kohtaan kirjasin tapaa.

PALAUTUSKOSKETIN.

Palautuskoneisto hoidetaan näppäimistöltä käsin. Jos vaunu on askeleen peruutettava, esim. kun kirjain erehdyksessä jää pois tahi tulee liian heikosti kosketetuksi taikka kun raaputetun sijalle on uusi kirjain saatava, tarvitsee vaan näpäyttää palautuskosketinta, niin vaunu palautuu askeleen joka näpäyksellä. Erittäin käytännöllinen ja joutuisa laite.

VÄRINAUHAN LIIKUNTA.

Värinauha on niin asetettu, että se on mahdollisimman vähän näkyvissä ja ettei kirjoittajan tarvitse liata siihen sormiaan työskennellessään. Se tulee näkyviin ainoastaan itse kirjoittamiskohdassa ja siinäkin mahdollisimman vähän. Nauhan liikuntakoneisto on parannettu, täysin luotettavasti itsetoimiva vaihtolaite, joka työskentelee vaununliikuntakoneiston yhteydessä, niin että joka kosketuksella on uusi osa värinauhaa kosketuspisteen kohdalla. Yksi- tai kaksivärisiä nauhoja voidaan käyttää.
Värinauhan puolat ovat varustetut erityisellä jousipuristimella, jossa nauha pysyy, kun se vaan siihen painetaan. Ei siis tarvita neuloja eikä sitomisia nauhan kiinnittämiseksi.

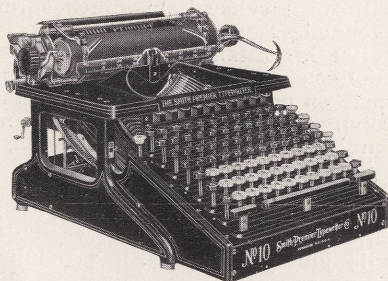
VÄRINAUHAN PAIKOILLEEN PANEMISEN HELPPOUS.

Nauhat ovat käärityt erityisesti tätä Mallia N:o 10 varten valmistetuille puoloille, joiden paikoilleen pano ja poistaminen on helpompi kuin missään muussa »näkyvän kirjoituksen» koneessa. Nauhan pujottaminen värinauhan liikuttajaan on erittäin yksinkertainen ja helppo.

KIRJOITUS NÄKYVISSÄ.

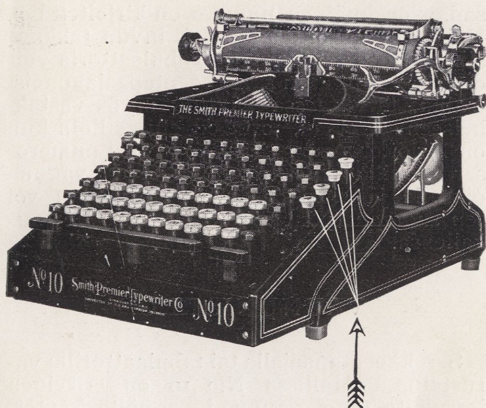
Kirjoitusta peittämässä ei ole kerrassaan mitään. Kirjoitustela on lujasti kiinni vaunussaan eikä kirjoitusriviä peitä vaunun kehys enemmän kuin värinauhakoneistokaan. Ainoastaan tapaamispisteessä oleva

pieni värinauhan osanen peittää juuri näpäytettävän paikan, muuten on rivi esteettömästi näkyvissä.

SAREKKEENTAPAAJA JA PYKÄLIKKÖKONEISTO.

Tällä laitteella saa vaunun silmänräpäyksessä siirretyksi johonkuhun useammista ennakolta määrätyistä paikoista. Neljä näppäimistön oikealla sivulla olevaa näppäintä, joissa on numerot 1, 2, 3 ja 4, toimivat yhdessä vaunun takapuolelle sijoitetussa mitta-asteikossa olevain aseteltavain pidäkkeiden kanssa. Kun pidäkkeet on asetettu paikoilleen ja vaunu viety perille saakka oikealle ja jos esim. 3 näppäintä painetaan, liukuu vaunu silmänräpäyksessä oikealta vasemmalle 1 ja 2 pidäkkeen ohi ja pysähtyy kolmanteen sarekkeesen, siis 3 pidäkkeen kohdalle. Sarekkeentapaajaa voidaan käyttää myös *vastakkaiseen suuntaan*, kun vaunu on vasemmalla siitä sarekkeesta, johon tahdotaan päästä. Jos painat esim.

1 näppäintä ja kädellä siirrät vaunua, niin se pysähtyy 1 sarekkeesen. Tämä laite on tarpeen osotteita kirjoittaessa kirjeen kuorelle, kirjeitten alussa ja lopussa, luetteloissa ja kaikenlaisessa sareketyössä. Pidäke-asteikko on kierrettävä, joten voidaan käyttää kahta eri asetelmaa erilaatuisia töitä varten. Siten saadaan 8 eri sareketta.

DESIMAALITABULAATTORI.

Mallia N:o 10 voidaan tilata myös koneesen sovitetulla tabulaattorilla varustettuna. Tabulaattorin näppäimet ovat näppäimistön ylimpänä rivinä ja niitä käytetään yht'aikaa sarekkeentapaamiskoneiston kanssa siten, että jos esim. on kirjoitettava Smk. 100: 00 neljänteen sarekkeesen, painetaan yht'aikaa 4 sarekkeentapaajanäppäimeen ja 100 mkan tabulaattorinäppäimeen, niin vaunu itsestään siirtyy neljänteen sarekkeesen ja pysähtyy sille paikalle, jolle

sadan ensimäinen numero on kirjoitettava. Näin voi kirjoittaa minkä luvun tahansa aina 100,000,000:00 asti. Tabulaattoria voidaan, samoin kuin sarekkeentapaajakoneistoakin, tarvittaessa käyttää myös vastakkaiseen suuntaan, josta on etua silloin kun on kirjoitettavana ainoastaan yksi numerosareke, sillä silloin ei huoli viedä vaunua oikealle ja sitte palauttaa sitä, vaan voi sen suoraan työntää takaisin oikealle paikallensa.

VAUNUNJARRU.

Sarekkeentapaajalla tai tabulaattorilla varustetussa Mallissa N:o 10 on erityinen jarrulaite, ettei vaunu, joka näitä käytettäessä tulee pitkiä matkoja liukumaan, tömähtelisi liian äkkiä ja aiheuttaisi hytkymistä.

VAHAPAPERILLE KIRJOITTAMINEN.

Yksinkertaisella otteella saadaan nauhakoneisto silmänräpäyksessä seisautetuksi, tarvitsematta poistaa värinauhaa tahi edes siihen koskemalla tahria sormiaan ja menettämättä aikaa.

VALETTU KEHYS ERI OSINA.

Samoin kuin vanhemmissa Smith Premier malleissa, on tässäkin kaksi valettua sivulevyä sekä yksi päällys- ja yksi takalevy. Kun kehystä ei ole valettu yhdeksi kappaleeksi, niinkuin useissa muissa kirjoituskoneissa, saavutetaan se etu, että jos joku

valettu osa kuletettaessa tai muuten tapaturmassa särkyy, voi rikkoontuneen osan sijaan vähillä kustannuksilla hankkia uuden.

KUULALAAKERIT.

Kuulalaakereita käytetään vaunussa ja kirjasintangoissa sekä eräissä muissa koneen osissa, missä niitä tarvitaan kevyen ja miellyttävän liikunnon aikaansaamiseksi ynnä koneen kestävyyden lisäämiseksi.

BROWNIN KUULALAAKERINEN KIRJASINTANKO.

Mallissa N:o 10 käytetyn kuulalaakerisen kirjasintangon on rakentanut Smith Premier Kirjoituskone-yhtiön esimies Alexander T. Brown, joka ensiksi on keksinyt senlaatuisen kirjasintankolaakerin.

TÄYSI VARUSTE.

Säännöllinen Smith Premier Mallin N:o 10 näppäimistö sisältää 84 kirjoitusmerkkiä kirjasinlajia N:o 1 (latinalaista) ellei toisin vaadita, sekä kaksivärisen nauhan (punaista ja sinipunervaa jäljentävän).

MALLISSA N:o 10

voidaan käyttää seuraavain mittojen mukaisia vaunuja:

Vaunu A, kirjoittaa 20 cm pituisen rivin ja käyttää 25 cm levyistä paperia.

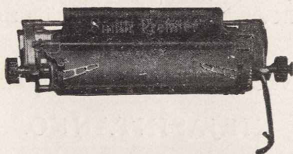
Vaunu B, kirjoittaa 24 cm pituisen rivin ja käyttää aina 28 cm levyistä paperia.

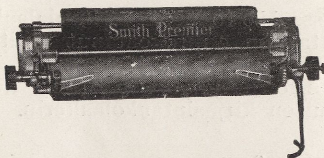
Vaunu C, kirjoittaa 32 cm pituisen rivin ja käyttää aina 36 cm levyistä paperia

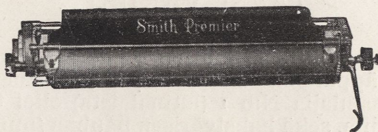
Vaunu D, kirjoittaa 42 cm pituisen rivin ja käyttää aina 46 cm levyistä paperia.

Vaunu E, kirjoittaa 52 cm pituisen rivin ja käyttää aina 56 cm levyistä paperia.

Vaunu F, kirjoittaa 63 ½ cm pituisen rivin ja käyttää aina 68 ½ cm levyistä paperia.

Eräitä eripituisia vaunuja.

HINTALUETTELO.

Smith Premier N:o 10 A-vaunulla ja sarekkeentapaajalla	Smk.	650: —
S:n s:n B vaunulla . . .	»	675: —
S:n s:n C »	»	710: —
S:n s:n D »	»	750: —
S:n s:n E »	»	800: —
S:n s:n F »	»	850: —
Kymmenystabulaattori itsekuhunkin näistä	»	110: —
Lisävaunu, täydellisine kirjoitusteloineen ja paperinsyöttäjineen A	»	125: —
S:n s:n B	»	150: —
S:n s:n C	»	185: —
S:n s:n D	»	225: —
S:n s:n E	»	275: —
S:n s:n F . . . . . , . .	»	325: —
Täydellinen lisätela A . . .	»	35: —
» » B . . .	»	50: —
» » C . . .	»	65: —
» » D . . .	»	85: —
» » E . . .	»	110: —
» » F . . .	»	135: —

Laskutuslaitteesta Smk. 65: — itsekuhunkin koneeseen, telan pituudesta riippumatta.

Smith Premier Kirjoituskone Yhteen- ja Vähennyslaskulaitteella.

(Wahl Adding Koneistolla).

HINTALUETTELO.

Seitsemännumeroisella totalisaattorilla.

N:o 10 A vaunulla	....	Smk.	1500: —
» » B »	....	»	1525: —
» » C »	....	»	1560: —
» » D »	....	»	1600: —

Kahdeksannumeroisella totalisaattorilla.

N:o 10 A vaunulla	....	Smk.	1525: —
» » B »	....	»	1550: —
» » C »	....	»	1585: —
» » D »	....	»	1625: —

Yhdeksännumeroisella totalisaattorilla.

N:o 10 A vaunulla	....	Smk.	1550: —
» » B »	....	»	1575: —
» » C »	....	»	1610: —
» » D »	....	»	1650: —

Lisätotalisaattoreja kahta tai kolmea sareketta varten.

Seitsemännumeroinen	......	Smk.	375: —
Kahdeksannumeroinen	......	»	400: —
Yhdeksännumeroinen	......	»	425: —

